

پشت صحنه تغییرات در گرجستان چیست؟

ایراکلی غاریباشویلی بازم به شکل غیر منتظره‌ای برای دومین بار از پست نخست‌وزیری گرجستان استعفا داد و ایراکلی کوباخیدزه، رئیس فعلی حزب «رویای گرجستان» به جای غاریباشویلی بر مسند نخست‌وزیری گرجستان تکیه زد.

آران نیوز: گزارش و تحلیل

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری تسنیم، ایراکلی غاریباشویلی بازم به شکل غیر منتظره‌ای برای دومین بار از پست نخست‌وزیری استعفا داد و ایراکلی کوباخیدزه، رئیس فعلی حزب «رویای گرجستان» به جای غاریباشویلی بر مسند نخست‌وزیری گرجستان تکیه زد.

قاعده رسمی و شکل کار در ساختار سیاسی حزب رویای گرجستان بدین شکل است که: رئیس افتخاری حزب حاکم (رویای گرجستان)، یعنی بیدزینا ایوانیشویلی، نامزد خود را برای پست نخست‌وزیری به شورای سیاسی حزب تسلیم می‌کند و پس از تایید در شورا، نامزد خود را باید به تایید اکثریت مجلس برساند که اکثریت آن نیز در اختیار رویای گرجستان است. این بار نامزد ایوانیشویلی برای پست نخست‌وزیری ایراکلی کوباخیدزه خواهد بود.

آنچه در اجلاس حزب رویای گرجستان تصمیم‌گیری شده یک جابه‌جایی درون حزبی است، بدین معنا که جایگاه دو ایراکلی در آستانه انتخابات پارلمانی گرجستان تغییر داده شد. ایراکلی کوباخیدزه به جای غاریباشویلی در مسند نخست‌وزیری و قاریباشویلی در سمت رئیس حزب رویای گرجستان به جای کوباخیدزه خواهد نشست.

سیاست دولت تغییر می‌کند؟

با یک بررسی ساده می‌توان فهمید به تفاوتی در نوع دیدگاه آن‌ها در مورد اقتصاد، سیاست اجتماعی یا سیاست خارجی کشور وجود ندارد. ایراکلی کوباخیدزه و ایراکلی غاریباشویلی همیشه نماینده یک حزب سیاسی به نام «رویای گرجستان» بودند.

در سال‌های اخیر، «رویا» به یک حزب سیاسی یکپارچه، همگن، منسجم و دارای برنامه تبدیل شده که به یک دیدگاه واحد و مشترک برای مدیریت دولت مجهز شده است. پس قاعدتاً اختلاف بین افکار و دیدگاه‌های شخصی رهبران به حداقل می‌رسد. اغلب کارشناسان سیاسی گرجی معتقدند نه غاریباشویلی و نه کوباخیدزه نگرشی سازشکارانه نسبت به مخالفان یا رسانه‌ها ندارند و این امر از درون حزب بیرون آمده است.

بنابراین انتظار می‌رود که کمپین پیش از انتخابات سال 2024 نیز در پس زمینه سخنرانی‌های تهاجمی نسبت به اپوزسیون برگزار شود.

چرا نخست‌وزیر تغییر کرد؟

به گفته سخنگوی رسمی «رویا»، دلیل تغییرات در حزب و پست نخست‌وزیری «دموکراسی درون حزبی» است. غاریباشویلی تصمیم خود برای ترک پست را در آخرین جلسه توجیهی به عنوان نخست‌وزیر با «دموکراسی داخلی» و «اصل چرخش» توضیح داد: رهبران موفق زیادی در درون حزب حضور دارند و باید به دیگران فرصت داد.

اما تحلیلگران و همچنین احزاب سیاسی اپوزیسیون پشت این تصمیم را دست با نفوذ بیدزینا ایوانیشویلی می‌بینند که در یک ماه گذشته برای سومین بار رسماً به عرصه سیاست بازگشته است.

به نظر می‌رسد که چیزی در اقدامات غاریباشویلی، بیدزینا ایوانیشویلی را عصبانی کرده است. «شاید او فکر می‌کرد که غاریباشویلی بیش از اندازه قدرتمند شده است. همچنین گمانه‌زنی‌های دیگری نیز وجود دارد از جمله اینکه غاریباشویلی با چیدن نفرات خود در پست‌های مختلف و حساس مدیریتی تیمی قدرتمند در اختیار داشت که این امر مورد قبول ایوانیشویلی نبود و بعضاً این موضوع به پاشنه آشیل حزب بدل می‌گشت. از سوی دیگر گفته می‌شود، وی در فساد نخبگانی جاری در گرجستان مقصر بوده است. اما شاید نکته مهم‌تر ایجاد یک خط ارتباطی قوی با سران کشورهای دیگر همچون چین بوده است که رئیس افتخاری حزب را به تغییر نخست‌وزیر

قانع کرده است. از گمانه زنی های دیگر می توان به تغییر چهره دولت و تلاش برای تغییرات سیاسی در نزدیکی انتخابات اشاره داشت که شاید از این طریق رویای گرجستان بتواند همچنان حزب مورد قبول مردم گرجستان باشد.

نکته دیگری که سیاسیون گرجی بدان اشاره دارند اعتماد ایوانشویلی به شخص غاریباشویلی است. زیرا طبق اساسنامه حزب رئیس ستاد انتخاباتی رویای گرجستان باید رئیس حزب باشد از این رو ایوانشویلی خواسته تا بتواند از ظرفیت های نخست وزیر مستعفی در جایگاه دیگری استفاده کند و گمانه زنی می شود که پس از پیروزی در انتخابات غاریباشویلی به جایگاه نخست وزیری باز خواهد گشت.

آیاد دلیل تغییر، فساد است؟

هنگامی که در پایان سال 2023، در 30 دسامبر، ایوانشویلی در یک «چرخش» حضور مجدد خود را عالم سیاست اعلام کرد، در توضیح آن یکی از دلایل عمده و مهم این تصمیم را «نیاز به جلوگیری از خطر فساد» در حزب حاکم رویای گرجستان توضیح داد و در ادامه سه بار تکرار کرد که نخست وزیر «تغییر نخواهد کرد».

درست یک ماه بعد، ایراکلی غاریباشویلی 41 ساله برای دومین بار پست نخست وزیری را ترک کرد. غاریباشویلی که تا سال 2012 در شرکت های میلیاردی گرجی بیدزینا ایوانشویلی کار می کرد، برای اولین بار در سال 2013 و پس از «اولین استعفا» ایوانشویلی از سیاست، قبول مسئولیت کرد و نخست وزیر در گرجستان شد.

بیدزینا ایوانشویلی رهبر رئیس جمهور سابق گرجستان و رهبر افتخاری حزب رویای گرجستان در کنار ایراکلی غاریباشویلی نخست وزیر مستعفی

تنها دو سال بعد، غاریباشویلی به شکلی ناگهانی استعفا داد و در توضیح این عمل خود تنها یک دلیل آورد «حالا می خواهم فقط استراحت کنم».

ایوانشویلی سپس علناً به خویشاوند گرایی ایراکلی غاریباشویلی اشاره کرد: من چندین بار گفته ام مشکل شما بستگان و امنیت شما خواهد بود. افکار عمومی نباید با این عمل شما (خویشاوندگرایی) مورد تحریک و عصبانیت قرار بگیرد.

غاریباشویلی در بهار 2019 پس از «ورود دوم» ایوانشویلی به سیاست به همراه وی به ساختار سیاسی گرجستان بازگشت. به زودی در کابینه «گیورگی گاخاریا» به پست وزارت دفاع رسید و پس از «خیانت گاخاریا» به رویای گرجستان برای دومین بار نخست وزیر این کشور شد.

دولت او در سال های 2021-2022 رشد اقتصادی دو رقمی تجربه کرد (که در واقع عمدتاً ناشی از بهبودی پس از همه گیری کرونا و مهاجرت شهروندان روسیه بعد از شروع جنگ با اوکراین بود) و همچنین یک تورم بالا را در همان دوره به ثبت رساند که اثرات آن همچنان ادامه دارد.

در تابستان 2023، ایراکلی غاریباشویلی شخصاً با شی جین پینگ، رئیس جمهور چین، توافقنامه «مشارکت استراتژیک» را به امضا رساند. «رویا» این را یکی از دستاوردهای اصلی سیاست خارجی و اقتصادی خود می داند.

پس از ایجاد «مشارکت استراتژیک» با چین، مهم ترین پروژه در بندر آناکلیا و در ذیل طرح کریدور میانی (یک کمربند یک جاده) در دریایی سیاه تعریف شد و روابط اقتصادی گرجستان با چین شکل گسترده تری به خود گرفت.

ایراکلی غاریباشویلی همچنین با یکی از شرکت های دولتی چین، CEFC که در گرجستان نیز ابتکاراتی داشت، ارتباطات شخصی برقرار کرد. غاریباشویلی صدها هزار لاری به منظور مشاوره از این شرکت دریافت کرد.

در سال 2023، یکی از جنجالی ترین موارد فساد نخبگانی که در رسانه های گرجستان گزارش شد، پرواز چارتر نخست وزیر برای پسر بزرگش به فرانسه بود. تحقیقات در این مورد آغاز نشد، زیرا مقامات آن را ضروری ندانستند، اما این مورد در جامعه و افکار عمومی گرجستان اثرات نامطلوبی را به جای گذاشت.

از سوی دیگر، منتقدان می گویند که صحبت های ایوانشویلی در مورد «وسوسه فاسد» در حزب

حاکم باعث انحراف توجه از این واقعیت می شود که بیدزینا ایوانیشویلی محور ایجاد محیط فاسد نخبگان است، او «معمار زیرساخت های فاسد» است.

چرا کوباخیدزه؟

ایراکلی کوباخیدزه پنجشنبه اول فوریه (12 بهمن) به طور رسمی برای پست نخست وزیری گرجستان معرفی شد.

ارتقای مورد انتظار کوباخیدزه به سمت نخست وزیری را می توان به این دلیل نسبت داد که ایوانیشویلی به او اعتماد بیشتری دارد، از سمت انتظار تهدیدی از سمت وی ندارد و فکر نمی کند که کوباخیدزه «استقلال بیش از حد» از خود نشان دهد.

سفر اخیر کوباخیدزه به جمهوری خلق چین را می توان بیانگر اعتماد ایوانیشویلی به وی دانست. طی روزهای 14 تا 20 ژانویه، هیئتی متشکل از اعضای حزب حاکم «رویای گرجستان» به سرپرستی ایراکلی کوباخیدزه وارد پکن و شانگهای شد و جلسات رسمی برگزار کرد.

«تحویل رهبری چنین دیدار مهمی به ایراکلی کوباخیدزی از سوی ایوانیشویلی، ثابت می کند که او بیش از ایراکلی غاریباشویلی به کوباخیدزه اعتماد دارد.

علاوه بر این، نام ایراکلی کوباخیدزه، بر خلاف غاریباشویلی، با پرونده های رسوایی فساد گره نخورده است، که این امر از نظر انتخاباتی برای رویا بسیار سودمند است. همچنین کوباخیدزه فرصت انتصاب افراد خود را در پست های مختلف نداشت است.

از یک سو وی سخنگوی «رویا» بود و از سوی دیگر سازمان دهنده حزب، از این رو فساد برای او اهمیت چندانی نداشته و یا لاقلاً امکان آن را نداشته است. برخلاف غاریباشویلی که به طور سنتی ابزارهای غنی برای فساد در قوه مجریه در اختیار داشته است. از این منظر، کوباخیدزه ممکن است چهره بهتر و شفاف تری برای رای دهندگان به رویا نسبت به غاریباشویلی باشد.

«از آنجایی که کمپین انتخاباتی نزدیک است، بیدزینا ایوانیشویلی احتمالاً در نظر داشت که باید فردی را که در قوه مجریه نبوده و سابقه ای نداشته است به عنوان رهبر رویای گرجستان معرفی کند. درست است که کوباخیدزه رهبر حزب «رویای گرجستان» بوده، اما او در قدرت اجرایی نبود، او رسماً مسئول اقدامات و وعده های انباشته شده در طول سال های گذشته نیست، که مورد انتقاد عمومی قرار گیرد».

با این حال، برخلاف جدایی غاریباشویلی در سال 2015، «حزب رویای گرجستان» این بار او را به طور کامل کنار نمی گذارد و طبق تصمیم اعضای کادر رهبری حزب، غاریباشویلی را به عنوان رهبر حزب معرفی کرده است.

این بدان معناست که غاریباشویلی همچنان چهره عمومی «رویای گرجستان» خواهد بود. این شاید به این مربوط باشد که غاریباشویلی برای بخشی از رای دهندگان پایگاه «رویا» چهره قابل قبولی است و از نظر انتخاباتی بهتر است او را حفظ کنیم.»

مخالفان چه می گویند؟

پاتا منجگالادزه، «حزب آگماشنبلی (لیبرال)»: «الان به ما می گویند که کوباخیدزه روی دوچرخه، روی صندلی جلو می نشیند و غاریباشویلی پشت او می نشیند، یعنی این یک نوع بازی است ... البته چیزی تغییر خواهد کرد. برای ایراکلیف ها، اما هیچ چیز برای مردم تغییر نخواهد کرد. این بدتر است، زیرا کوباخیدزه ربطی به مسائل اقتصادی و یا اشتغال ندارد... این بازی (بیدزینا ایوانیشویلی) برای انتخابات مورد نیاز است، برای فریب مردم، گویی جاروی جدید بهتر جارو می کند».

لوان خبیشویلی، «جنبش ملی متحد» (حزب ساکاشویلی): «تغییرات به رفاه شهروندان ما مربوط نمی شود... ما باید به خوبی درک کنیم که دولت امروز به مردم خدمت نمی کند، آنها انگیزه دارند که بیدزینا ایوانیشویلی را ثروتمند کنند، خود را ثروتمند کنند، برای خود خانه ها و ویلاهای جدید بسازند و نه برای خدمت به مردم.

تئونو آکوباردیا، «گروه اصلاحات شارل میشل»: «تغییر نیروهای پیاده روی صفحه شطرنج تکنیک و تاکتیکی است که بیدزینا ایوانیشویلی برای بردن بازی از آن استفاده می کرد و همیشه موفق می

شد.»

ماموکا خزرادزه، رهبر حزب لئو(غرب گرا) : «بیدزینا ایوانیشویلی هر کسی را به عنوان نخست وزیر منصوب کند، نمی تواند کشتی غرق شده «رویای» دولت روسیه را نجات دهد. به دلیل معاملات فاسد، غاریباشویلی باید در اسکله بنشیند، نه (در صندلی) رئیس حزب. بیدزینا ایوانیشویلی تایید کرد که او یک شخصیت کلیدی در فساد، خویشاوندی و حکومت داری ناموفق است. «رویا» می داند که روزهایش به شماره افتاده است. جامعه خواهان تغییر واقعی است. مردم گرجستان به زودی حکومتی را که در خدمت منافع روسیه است کنار خواهند گذاشت.»

بکا لیلواشویلی، «برای گرجستان» (میانہ رو جدا شده از حزب رویا) : «قدرت در این کشور در دست ایوانیشویلی است. چه کسی صدای این قدرت را خواهد بود، چه کسی تصویر آن خواهد بود، کوباخیدزه یا غاریباشویلی، مهم نیست.»